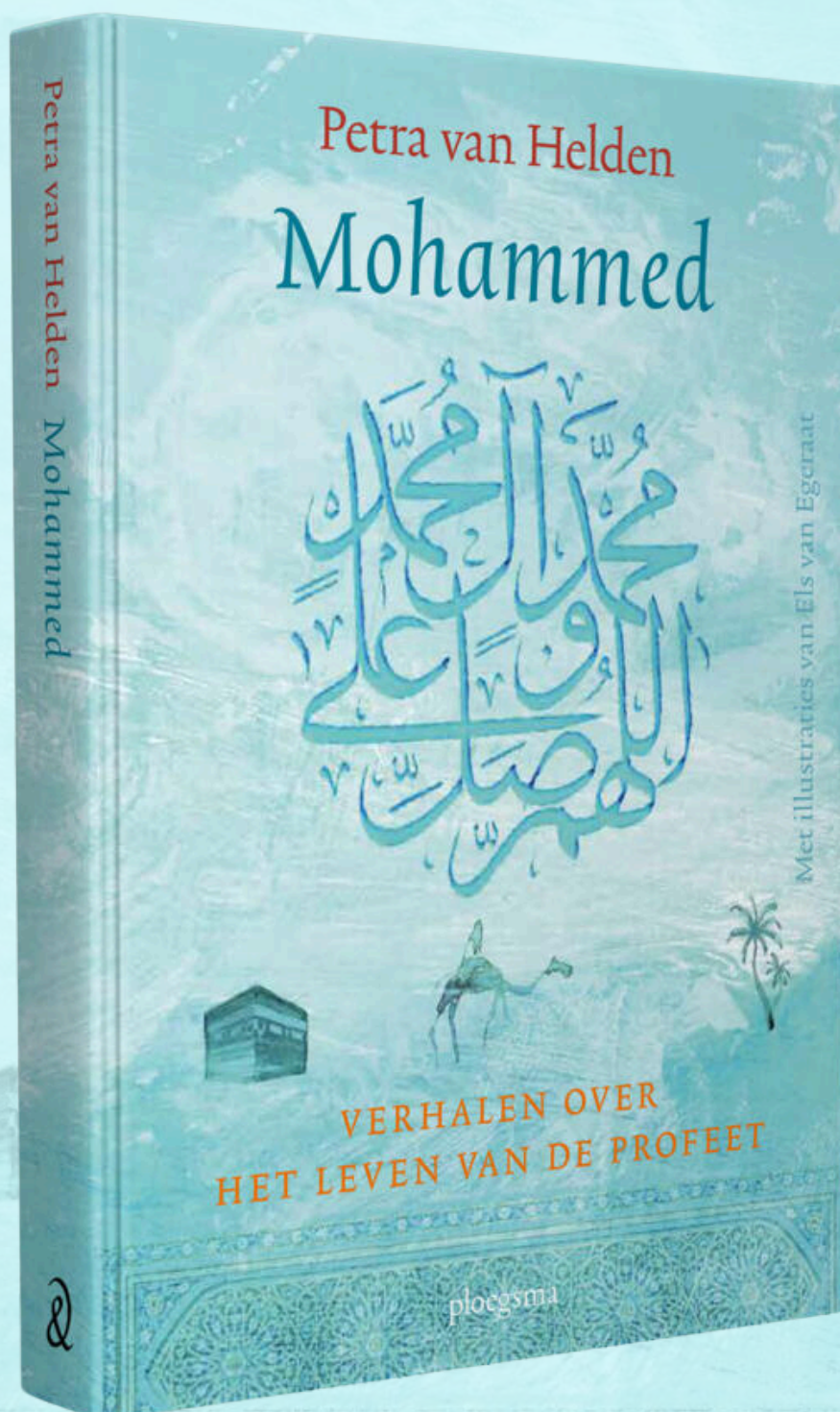

Lesbrief

Mohammed - Verhalen over het leven van de profeet
Petra van Helden
kinderboeken.nl

Introductie

Deze lesbrief is ontwikkeld bij het boek *Mohammed - Verhalen over het leven van de profeet*.

Het boek vertelt het verhaal over Mohammeds leven. Van zijn kindertijd en het moment dat hij profeet werd, tot vlak na zijn overlijden. Het gaat over een jongen die opgroeide als wees en met de boodschap van de islam mensen wist te inspireren en te verbinden. Dit verhaal laat zien hoe de islam is ontstaan en hoe het aantal gelovigen tijdens een mensenleven groeide van een klein groepje aanhangers tot de meerderheid van de bewoners van een aanzienlijk werelddeel. Zoals alle verhalen roept ook dit verhaal vragen op. En er kunnen door de lezers verbanden worden gelegd tussen de ervaringen in het verhaal en ervaringen in het eigen leven. Door het lezen van de verhalen over Mohammed en door erover in gesprek te gaan, leren kinderen niet alleen over Mohammed, maar ook over zichzelf en elkaar.

Voor wie is deze lesbrief bedoeld

Deze lesbrief is bedoeld voor leerkrachten/pedagogisch begeleiders en ouders/verzorgers die met kinderen in gesprek willen gaan over de vragen die deze verhalen oproepen. Welke levensbeschouwelijke achtergrond de gespreksleider heeft, of de kinderen hebben, is voor het gesprek over deze vragen niet belangrijk. Deze lesbrief richt zich op de sociaal-emotionele, morele en levensbeschouwelijke ontwikkeling van kinderen in de leeftijd 9-13 jaar.

De vragen kunnen worden gezien als een handreiking. Er zijn vele andere vragen bij elk verhaal denkbaar. Belangrijk is dat kinderen de ruimte krijgen om de verhalen op hun eigen manier te verkennen. Er zijn in de gesprekken dan ook geen goede of foute antwoorden. Een gesprek bij een verhaal zou dan ook kunnen starten met algemene vragen zoals:

- Wat is je bijgebleven van het verhaal?
- Wat vond je mooi of bijzonder?
- Heeft het verhaal vragen bij je opgeroepen? Waren er dingen die je ingewikkeld vond?
- Wat wil je verder nog kwijt over het verhaal?

Uitgangspunt bij de gesprekken is dat kinderen op hun eigen manier uiting mogen geven aan de gedachten, gevoelens en persoonlijke ervaringen die de verhalen oproepen.

De vragen in deze lesbrief zijn ethisch en reflectief. Doordat kinderen gevraagd wordt zelf betekenis te geven aan gebeurtenissen in de verhalen en daarover met elkaar in gesprek te gaan, ontdekken zij dat er verschillende belevingen en visies zijn. Zij leren te verwoorden wat voor henzelf van belang is, maar ook leren ze zich tot verschillende perspectieven te verhouden. Dit moet eraan bijdragen dat leerlingen elkaar beter begrijpen, elkaar leren te waarderen en te respecteren.

Bij elk hoofdstuk worden thema's genoemd. De verhalen behandelen niet uitsluitend deze thema's (een lezer moet in een verhaal altijd zijn eigen vraagstukken ontdekken en verkennen), maar het benoemen van de thema's kan leraren en opvoeders helpen gericht te zoeken naar verhalen die aansluiten bij kwesties die leven bij de kinderen. Door gesprekken leren kinderen vraagstukken van vroegere tijden (zoals armoede-rijkdom, omgaan met religieuze verschillen en wat is een rechtvaardige samenleving?) te verbinden met eigen ervaringen. De gebeurtenissen in het verhaal van Mohammed dienen daarbij als bron.

Lesdoelen bij deze lesbrief:

- leren over religieuze verhalen die voor veel mensen van grote betekenis zijn
- inleven in de personages uit het verhaal
- uitdrukking geven aan gedachten/gevoelens die het verhaal oproept
- gebeurtenissen in het verhaal verbinden aan persoonlijke ervaringen
- gedachten vormen over bestaansvragen
- eigen beleving, standpunten en waarden verwoorden
- luisteren naar, en inleven in andere visies
- omgaan met verschillende perspectieven
- eigen perspectief verbreden

Petra van Helden

Docent Levensbeschouwing en Islam-godsdienst op de Hogeschool ipabo.

Vragen bij de verhalen

Bij elk hoofdstuk horen vragen, die zowel ingaan op het begrip van de tekst als universele gevoelens. Lees één of meerdere hoofdstukken voor en stel daarna de bijbehorende vragen.

1 Een gezegend schepseltje

Thema's: zorg, veiligheid, gezegend zijn

Halima en haar man geloofden dat Mohammed een gezegend schepseltje was.

- Wat bedoelen ze daarmee?
- Waar merkten ze dat aan?
- Wat vind je van het idee dat er goede dingen gebeurden in het gezin van Halima door de komst van Mohammed?

2 Een bijzondere gebeurtenis

Thema's: angst, zorg, vertrouwen, familie

De kinderen van Mohammeds zoogmoeder Halima zagen dat twee mannen Mohammeds borst openden.

- Snap je dat de kinderen erg schrokken? Hoe zou jij reageren?
- Ben jij wel eens ergens van geschrokken?
- Wat hielp je om je gerust te stellen?
- Denk je dat Halima aan het einde van het verhaal minder bang is?

3 Een groot verlies

Thema's: reizen, verlies, troost

Mohammed raakte, nadat zijn vader was overleden, ook zijn moeder kwijt.

- Wat kon zijn opa doen voor hem?
- Ken jij mensen die heel erg verdrietig zijn? Wat zou je voor hen kunnen doen?

4 Met opa bij de Ka'ba

Thema's: veiligheid, verhalen, vroeger

Mohammed vond het fijn om naar de verhalen van zijn opa te luisteren.

- Ken jij een goede verhalenverteller? Wat is het mooiste verhaal dat je ooit gehoord hebt?
- Welke van de verhalen die opa Abdoelmoetalib vertelde, is je het meest bijgebleven?
- Waar zou je nog meer over willen weten?

5 Bij de monnik Bahira

Thema's: reizen, gastvrijheid, ontmoeting, voorspelling

Bahira was een monnik.

- Wat weet je over monniken?
- Welke tekenen zag Bahira in Mohammed?
- Wat zou Aboe Talib gedacht hebben toen Bahira hem vertelde dat Mohammed een boodschapper van God zou worden?

Vragen bij de verhalen

6 Strijd en bondgenootschap

Thema's: ruzie, rechtvaardigheid, afspraken

De verschillende stammen in Mekka hadden vaak strijd met elkaar. Mohammed was erbij toen er een belangrijk vredesverdrag gesloten werd.

- Maak jij wel eens mee dat groepen of personen ruzie hebben? Wat doet dat met jou?
- Worden er dan afspraken gemaakt om het op te lossen, of vind je dat die afspraken gemaakt zouden moeten worden?
- Hoe zouden die afspraken er uit (moeten) zien?

7 Mohammed en Chadiedja

Thema's: ontmoeting, gezegend zijn, liefde, huwelijk

Chadiedja vroeg, via haar vriendin, Mohammed ten huwelijk.

- Waarom denk je dat zij hem leuk vond?
- Met wat voor iemand zou jij later willen trouwen? Welke eigenschappen vind je belangrijk?

8 Het gezin breidt uit

Thema's: Familie, zorg, vrijheid

Zaid en Ali vonden het fijn om bij Mohammed en Chadiedja te wonen.

- Wat is er voor nodig om je thuis te voelen in een gezin?
- Wat vind je fijn aan jouw eigen gezin?

9 De restauratie van de Ka'ba

Thema's: bouwen, rechtvaardigheid, samenbrengen

De stammen maakten ruzie over wie de eer zou krijgen om de zwarte steen terug te plaatsen in de Ka'ba.

- Welke oplossing bedacht Mohammed?
- Waarom was iedereen tevreden met die oplossing?
- Wat vind jij van zijn oplossing?

10 Lees op!

Thema's: rust en bezinning, wonder, inspiratie, vertrouwen

Mohammed trok zich terug op een berg om na te denken over belangrijke levensvragen.

- Kun jij je voorstellen dat je je terugtrekt om tijd vrij te maken voor je gedachten?

Mohammed kreeg in dit verhaal de eerste Koranopenbaring te horen via de engel Djibriel.

- Wat vind je bijzonder aan dit verhaal?
- Hoe reageerde Mohammed nadat hij een openbaring had ontvangen? Snap je dat hij zo reageerde?
- Wat deed Chadiedja om hem te helpen?
- Wat wist haar neef Waraka ibn Naufal haar te vertellen? En hoe reageerde Chadiedja daarop?
- Hoe zou jij reageren als je zoiets zou horen?

11 Twijfel en vertrouwen

Thema's: twijfel, onrust, wonder, vertrouwen

Toen de openbaringen uitbleven begon Mohammed aan zichzelf te twijfelen.

- Ken je dat gevoel van onzekerheid?
- Wanneer twijfel jij aan jezelf?
- Wat kan jou helpen om vertrouwen te krijgen?
- Wat denk je dat Mohammed geholpen heeft?

12 De eerste moslims

Thema's: familie, naasten, gemeenschap, geloof

In sommige families van Mekka ontstonden spanningen omdat ze niet blij waren dat een familielid moslim werd.

- Zijn er in jouw familie ook verschillende geloven of meningen?
- Leidt dat ook wel eens tot spanningen?
- Hoe gaan jullie daarmee om?

13 Mohammed roept op tot het geloof

Thema's: waarschuwen, steun, vertrouwen

Mohammed kreeg de opdracht de mensen van Mekka te vertellen over de islam.

- Wat denk je dat hij daarvan vond?

Mohammed kreeg nare opmerkingen van enkele gasten tijdens de maaltijd die hij organiseerde.

- Hoe zou jij daarop reageren?

14 Aboe Talib onder druk gezet

Thema's: macht, invloed, bescherming

Mohammed wilde zijn geloof niet opgeven en Aboe Talib wilde de bescherming van zijn neefje niet opgeven. Die keuzes zouden grote gevolgen kunnen hebben, maar toch maakten ze die.

- Wat vind jij van de keuzes die zij maakten?
- Kun jij je voorstellen dat je een keuze maakt die gevaar kan opleveren omdat je iets heel belangrijk vindt?

15 Bilal wil niet opgeven

Thema's: overtuiging, onderdrukking, standvastigheid

Bilal wordt gemarteld, maar toch houdt hij vast aan zijn geloof.

- Wat vind je daarvan?
- Snap je dat iemand, ondanks alle pijn, toch zijn overtuiging vasthoudt?
- Wat zou je tegen Bilal willen zeggen?

©Els van Egeraat

16 Ammar wil niet opgeven

Thema's: overtuiging, onderdrukking, verlies, intentie

Ammar wordt gemarteld. Uiteindelijk breekt hij en roept hij de naam van de god Hoebal.

- Wat vind je daarvan?
- Snap je dat iemand, die zoveel pijn en verdriet heeft, breekt?
- Hoe reageert Mohammed als Ammar bij hem komt?
- Wat zou je tegen Ammar willen zeggen?

17 Moslims op de vlucht

Thema's: onderdrukking, vluchten, veiligheid, geloof, dialoog, respect

De moslims hadden het zo zwaar te verduren in Mekka dat sommigen Mekka verlieten in de hoop in Abessinië veiligheid te vinden.

- Wat vind je ervan dat de moslims gevlucht zijn naar Abessinië?
- Wat vind je ervan dat de koning van Abessinië de moslims bescherming gaf?
- Wat hoopten Amr en Abdoellah te bereiken? Hoe pakte dat uit?
- De koning huilde van ontroering toen Dja'faar een Korantekst over Maria, de moeder van Isa (Jezus), liet horen. Waarom denk je dat de koning zo geraakt was?
- Heb je wel eens meegemaakt dat je (bijna) moest huilen omdat je iets heel mooi of bijzonder vond?

18 Hamza wordt moslim

Thema's: beledigen, opkomen voor een ander, overtuiging

Toen Hamza terugkwam van de jacht hoorde hij dat Mohammed, zijn neefje, was aangevallen. Hij was woedend.

- Wat vind je ervan dat Hamza voor zijn neefje opkwam?
- Ben je wel eens voor iemand opgekomen toen deze oneerlijk behandeld werd?

19 Omar wordt moslim

Thema's: overtuiging, omslag, geloof, invloed

Toen Omar moslim werd, waren veel mensen verbaasd.

- Waarom denk je dat dat was?
- Wat maakte dat Omar moslim werd?
- Waarom waren de moslims in het huis van Al Arkham bang toen ze Omar voor de deur zagen staan?
- Hoe komt het dat de moslims bij de Ka'ba durfden te bidden toen Hamza en Omar moslim waren geworden?

20 In discussie over het geloof

Thema's: minachting, respect, discussie/woordspel

Mohammed wilde met de stamleiders van Mekka in gesprek blijven omdat hij hen hoopte te kunnen overtuigen.

- Wat vind je van de manier waarop de stamleiders Mohammed en de moslims aanspraken?
- Hoe reageerde Mohammed daarop?
- Denk je dat er door de discussie meer begrip ontstond voor elkaars mening?
- Wat kun je doen als in een discussie blijkt dat je het echt niet met elkaar eens zult worden?

21 De Korasjieten testten Mohammed

Thema's: testen, beproeving, controle

Om Mohammed op de proef te stellen, stelden de Korasjieten hem drie vragen.

- Wat hoopten de stamleiders van de Korasjieten te bereiken met het stellen van de drie vragen?
- Waarom duurde het zolang voordat Mohammed hun een antwoord kon geven?
- Waarom is het voor een moslim belangrijk om insja'Allah (als God het wil) te zeggen?

22 Respect voor iedereen

Thema's: respect, correctie, nederigheid

Mohammed kreeg openbaringen waarin hij werd verbeterd.

- Welke lessen heeft Mohammed geleerd in dit verhaal?
- Hoe ging hij ermee om dat hij door een Koranopenbaring gecorrigeerd werd?
- Vind jij het lastig om verbeterd te worden?

23 Poging tot onderhandelen

Thema's: overtuiging, omkoping, geloof

De Korasjieten bleven proberen invloed op Mohammed uit te oefenen.

- Wat hoopte Oetba te bereiken toen hij naar Mohammed ging om hem voorstellen te doen? Hoe pakte dat uit?
- Wat boden de Korasjieten Mohammed?
- Wat bedoelde Mohammed toen hij zei: „Jullie hebben jullie godsdienst en ik heb mijn godsdienst?”,
- Wat vind je van die uitspraak?

24 De Korasjieten sluiten groepen uit

Thema's: uitsluiten, beproeving, helpen

De Korasjieten stelden een boycot in.

- Wat wordt hiermee bedoeld?
- Welke regels golden er toen de boycot werd ingevoerd?
- Wat had dat voor gevolgen voor de leden van de Hasjimieten en de Abd al Moetallib-stam?
- Denk jij dat jij de Hasjimieten en de Abd al Moetallib-stam geholpen had als je een inwoner van Mekka was geweest?
- Wat zorgde ervoor dat de boycot werd opgeheven?

25 Het jaar van verdriet

Thema's: dood, familie, huwelijk, bescherming

In het jaar van verdriet overleden Mohammeds oom Aboe Talib en zijn vrouw Chadiedja.

- Op welke manier veranderde het leven van Mohammed daardoor?
- Wat hadden zij voor Mohammed betekend?
- Wie zijn voor jou de meest belangrijke personen in jouw leven? Wat betekenen zij voor jou?

26 Mohammed zoekt hulp in de stad Taif

Thema's: bescherming, uitsluiten, ontmoeting.

Om bescherming te zoeken reisde Mohammed, samen met Zaid naar Taif.

- Hoe werden Mohammed en Zaid in Taif ontvangen?
- Waar zochten ze veiligheid?
- Hoe reageerde Addas uit Ninevé toen hij Mohammed ontmoette?
- Vind je dat de missie naar Taif voor niets is geweest?

27 De nachtreis en de hemelvaart

Thema's: wonder, hemel, ontmoeting, gebed, vertrouwen

Mohammed maakte een nachtreis naar Jeruzalem, van waaruit hij opsteeg naar de hemel.

- Welke bijzondere dingen gebeuren er in dit verhaal?
- Mohammed reisde in de nacht naar Jeruzalem. Wat weet je over deze stad?
- Welke bijzondere personen kwam Mohammed allemaal tegen in dit verhaal?
- Welke opdracht kreeg Mohammed mee van God?
- Welk advies kreeg Mohammed van de profeet Moesa?
- Waarom geloofden veel mensen in Mekka het verhaal niet?
- Waarom geloofden Aboe Bakr en veel andere moslims het verhaal wel?

28 Mohammed krijgt steun van de mensen van Jatrib

Thema's: beproeving, steun, verwantschap, migratie

Mohammed en de moslims hadden het steeds zwaarder in Mekka. Toen stelde een groepje moslims uit Jatrib voor om hun stad te komen wonen.

- Waarom wilden de mensen van Jatrib Mohammed en de moslims veiligheid bieden in hun stad?
- Wat was het voordeel voor Mohammed en de moslims om naar Jatrib te verhuizen?
- Waarom vonden de stamleiders van Mekka het een probleem als de moslims buiten Mekka zouden gaan wonen?

29 Mohammed in gevaar

Thema's: bedreiging, vlucht, list

De leiders van de Korasjieten besloten dat ze voor eens en altijd wilden afrekenen met Mohammed.

- Welke list bedachten de machthebbers van de Korasjieten om Mohammed te doden zonder dat er wraak op hen genomen zou worden?
- Welke list bedacht Mohammed om onder de aanslag uit te komen?
- Hoe zou het voor Mohammed zijn geweest om te weten dat ze aanslag op hem wilden plegen?

30 De vlucht naar Jatrib

Thema's: vlucht, afscheid, missen, schuilen, beschermen, helpen

Samen met Aboe Bakr vluchtte Mohammed weg uit de stad Mekka in de hoop in Jatrib een veilig thuis te kunnen vinden.

- Hoe zou het zijn om uit je stad of je land te moeten vluchten omdat je niet veilig bent?
- Waar zou je bang voor zijn? Wat zou je missen?
- Ken je mensen die ooit hebben moeten vluchten?
- Hoe zou het zijn om alles achter te laten en ergens opnieuw te beginnen?

31 De intocht in Jatrib

Thema's: welkom, thuis, kiezen

Mohammed kreeg een warm welkom toen hij aankwam in Jatrib.

- Wat kun je doen om mensen het gevoel te geven dat ze welkom zijn?
- Waarom denk je dat iedereen wilde dat Mohammed bij hen kwam wonen?
- Wat vind je ervan dat Mohammed zijn kameel Kaswa liet kiezen waar hij zou gaan wonen?

32 De moskee van Medina

Thema's: samen, bouwen, gebed

De helpers (de oorspronkelijke bewoners) en de migranten (de nieuwkomers uit Mekka) bouwden samen aan een gebedshuis.

- Ben je wel eens in een moskee geweest of een ander gebedshuis? Wat viel je op aan wat je zag?
- Hoe zag de moskee van Medina er uit?
- Heb je wel eens de oproep voor het gebed gehoord?
- Waarom was Bilal de aangewezen persoon om de oproep voor het gebed te doen?

33 Een nieuwe samenleving in Medina

Thema's: samen, afspraken, leiderschap

In Medina leefden verschillende groepen samen: joden en moslims, geboren inwoners van Medina en moslims uit Mekka.

- Hoe kun je ervoor zorgen dat die groepen goed samenleven?
- Welke afspraken ken je in jouw land of op jouw school die ervoor zorgen dat iedereen goed kan samenleven?
- Mohammed was de rechter als er problemen waren in de samenleving. Waar moet een goede rechter aan voldoen?

34 De spanning loopt op

Thema's: vijandschap, recht/onrecht

Vanuit Medina werd zo af en toe een groep mannen op pad gestuurd.

- Welke taak hadden deze expedities?
- Wat vind je ervan dat ze soms een karavaan uit Mekka aanvielen, nadat deze hun bezittingen had verkocht?

35 Strijd op komst

Thema's: overleg, moed, samen

Mohammed maakte de beslissing om naar Badr op te trekken niet in zijn eentje, maar overlegde met anderen.

- Waarom is het belangrijk om te overleggen?
- Wat zijn de voordelen en de nadelen van overleggen?
- Ben jij iemand die bij een overleg je mening geeft, of ben je iemand die luistert naar wat anderen zeggen?

36 Klaar voor de strijd

Thema's: strijd, overleg, strategie

De oorlog kwam steeds dichterbij.

- Waarom twijfelden sommige Mekkanen of het wel een goed idee was om te vechten tegen de moslims?
- Waarom denk je dat de man aan Mohammed vroeg: 'Profeet van God, heeft u via een openbaring te horen gekregen dat wij hier ons kamp moeten opzetten, of is het uw eigen idee?'

37 De slag van Badr

Thema's: strijd, strategie, overwinning

De moslims en de Korasjieten gingen met elkaar de strijd aan.

- Wat waren nadelen voor de Korasjieten tijdens de slag van Badr?
- Wat waren voordelen voor de moslims tijdens de slag van Badr?
- Waarom is het bijzonder dat de moslims deze strijd hadden gewonnen?

38 Na de slag van Badr

Thema's: eerlijkheid, wraak, dood/verlies

De strijd was gestreden, de verliezen werden opgemaakt en de troepen keerden huiswaarts.

- Waarom werd het verlies van de Korasjieten in Mekka als een schande gezien?
- Welke regels maakte Mohammed voor het behandelen van krijgsgevangenen?
- Mohammed's dochter Roekajja overleed toen ze een jonge vrouw was. Welke verliezen heeft Mohammed nog meer moeten verwerken?
- Wie kan hem troosten?

39 Weer oorlog op komst

Thema's: overleg, moed

De inwoners van Medina hoorden dat het leger van de Korasjieten uitgetrokken was.

- Waarom besprak Mohammed met zijn metgezellen hoe ze met de aanval van de Korasjieten om moesten gaan?
- Waarom wilden de tienerjongens graag meevechten? Wat vind je daarvan?

©Els van Egeraat

40 De slag van Oehoed

Thema's: strijd, strategie, wraak, verlies

Weer namen de legers van de moslims en de Korasjieten het tegen elkaar op, maar dit keer was de afloop voor de moslims anders.

- Welk verlies leden de moslims bij de slag van Oehoed?
- Wat ging er mis tijdens deze slag?
- Hoe denk je dat de moslims terugkijken op deze slag?

41 Aisha en de roddels

Thema's: roddels, relatie, vertrouwen

Toen Aisha tijdens een reis per ongeluk achtergelaten was, bracht Safwaan haar weer terug naar het reisgezelschap. Als snel gingen er geruchten rond dat er wat gebeurd zou zijn tussen Aisha en Safwaan.

- Wat deed het met Aisha toen ze merkt dat er over haar geroddeld werd?
- Hoe kunnen roddels mensen beschadigen?
- Heb jij wel eens meegemaakt dat er over jou geroddeld werd? Wat deed dat met je?
- Wat kun je doen als je mensen hoort roddelen?

43 De slag van de gracht

Thema's: list, samen

Een leger van tienduizend man was opgetrokken naar Medina. Een man uit Perzië deed het voorstel een lange diep gracht te graven om de stad zodat het leger hen niet kon bereiken.

- Wat vind je van het idee om een gracht te graven om de stad?
- Wat deden de mensen om de moed erin te houden tijdens het graven?

44 Het verraad en de list

Thema's: oorlog, verraad, list

De mannen van Medina moesten continu weerstand bieden toen hun stad belegerd werd. Het kostte hen moeite om dat vol te houden en tot overmaat van ramp besloot de Koeraiza stam met de vijand samen te werken.

- Waarom werd het verraad van de Koeraiza-stam als iets heel ergs gezien?
- Wat vind je ervan dat Noe'aim door gestook de vijandige groepen uit elkaar wist te krijgen?
- Als je een journalist was, hoe zou je dan de oorlog van de gracht samenvatten?

45 De moslims willen op bedevaart

Thema's: bedevaart, reis, bestemming, trouw

Mohammed kreeg in een droom te zien dat de moslims op bedevaart naar Mekka zouden gaan. Ze besloten op weg te gaan.

- Waarom wilden de moslims op bedevaart?
- Kun je uitleggen wat een bedevaart is?
- Ken je mensen die op bedevaart zijn geweest?
- Waarom denk je dat mensen een bedevaart willen maken?

46 Het verdrag van Hoedabijja

Thema's: afspraken, rechtvaardigheid, onvrede, wijsheid

Tot een bezoek aan Mekka kwam het niet, maar de reis leverde op dat Mohammed een verdrag sloot met de Korasjieten.

- Wat vind jij van het verdrag dat Mohammed sloot?
- Wat zijn de voordelen?
- Wat zijn de nadelen?
- Waarom waren de moslims teleurgesteld?
- Waarom denk je dat het door God een succes werd genoemd?

47 Mohammeds invloed groeit

Thema's: macht, relaties, diplomatie

- Mohammed had steeds meer contact met groepen en leiders en wist met velen afspraken te maken. Waarom waren steeds meer mensen van Mohammed onder de indruk?
- Waarom deed Mohammed zijn best om met leiders van stammen en landen in contact te komen?
- Waarom is het belangrijk voor een leider om contact met andere leiders te onderhouden?

48 De bedevaart in Mekka

Thema's: bedevaart, reis, rituelen, samen

Zoals afgesproken maakten de moslims, een jaar na hun eerdere reis, de bedevaart naar Mekka.

- Hoe zou het voor de moslims zijn om de eerste bedevaart te maken?
- Waarom was dit voor de Korasjieten moeilijk om aan te zien?
- Waarom waren sommigen van hen toch onder de indruk?

49 Het verdrag van Hoedaibijja wordt geschonden

Thema's: bezorgdheid, afspraken

De Koarasjieten hadden de Bakr-stam bijgestaan in een oorlog. Dit was tegen de afspraken die ze met Mohammed gesloten hadden in het verdrag van Hoedabijja

- Waarom maakte Aboe Soefjaan zich zorgen?
- Waarom wilde Mohammed niet met hem spreken?

50 Op weg naar Mekka

Thema's: geloof, samen

Vanuit Medina trok een groot leger uit, op weg naar Mekka.

- Wat was de reden dat de moslims naar Mekka optrokken?
- Hoe lukte het Aboe Soefjaan nu wel om met Mohammed te spreken?
- Wat denk je dat er veranderde toen Abbaas en Aboe Soefjaan de geloofsgetuigenis van de islam hadden uitgesproken?

51 Het binnentreden van Mekka

Thema's: leiderschap, geloof, overwinning, samen

Rustig en vastberaden trad Mohammed met zijn leger de stad Mekka binnen.

- Wat is je bijgebleven van dit verhaal?
- Waarom lukte het de moslims om (bijna) zonder gevecht de stad Mekka in te nemen?
- Waarom duwde Mohammed alle beelden om?
- Wat wilde hij daarmee laten zien?

52 Na de inname van Mekka

Thema's: macht, diplomatie, verlies

Mohammed onderhield met steeds meer belangrijke leiders contact. Zijn invloed werd groter, maar hij had ook met tegenslagen te maken.

- Wat is het verschil tussen op expeditie gaan en een delegatie ontvangen?
- Waarom lieten die delegaties zien dat Mohammed een belangrijke leider was geworden?
- Welke verliezen had Mohammed te verwerken?
- Wat deed Fatima om haar overleden zussen te eren?

53 De afscheidsbedevaart

Thema's: rituelen, leiderschap, geloof

De moslims maakten de grote bedevaart, de hadj. Op de berg Arafat gaf Mohammed een toespraak.

- Wat is het verschil tussen de oemra, die de moslims eerder maakten, en de hadj, die ze voor het eerst maakten?
- De rituelen die bij de hadj hoorden bleven hetzelfde, maar ze kregen een nieuwe betekenis. Naar welk verhaal verwezen de rituelen?
- Wat is je bijgebleven van de toespraak van Mohammed?
- Waarom waren sommige metgezellen bezorgd na het aanhoren van de toespraak?

54 De laatste fase

Thema's: ziekte, afscheid, wanhoop/hoop, leiderschap

Mohammeds gezondheid ging achteruit. Toen overleed hij.

- Wat denk je dat de moslims voelden toen Mohammed overleed?
- Waarom ontkende Omar de dood van Mohammed in eerste instantie?
- Waarom werd Aboe Bakr als opvolger gekozen?
- Welke woorden van troost geeft Aboe Bakr de moslims?

55 Na Mohammed

Thema's: leiderschap, gemeenschap, inspiratie

- Na Mohammed volgden andere leiders. Het islamitisch rijk groeide. Wie waren de rechtgeleide kaliefen?
- Een groot deel van de wereld werd islamitisch. Welke moslimlanden ken jij?

©Els van Egeraat

Tot slot

- Wat heb je, na het lezen van dit boek, over Mohammed geleerd?
- Kun je begrijpen waarom Mohammed voor veel moslims bijzonder is?